

Bloedbeeld

Michael Connelly bij Boekertij:

Tunnelrat
Betonblond
Nachtgoud
Hartzuur
De dichter
Kofferdood
Bloedbeeld
Spoordood
Maanstand
Donkerder dan de nacht
Stad van beenderen
De jacht
Verloren licht
Stroomversnelling
Slotakkoord
De Lincoln-advocaat
Echo Park
Blind vertrouwen
Het laatste oordeel
Ongrijpbaar
Tweede leven
De herziening
Het recht om te zwijgen
De val
De zwarte doos
De interne jury
Brandhaard
Over de grens
De keerzijde
De nachtploeg

Michael Connelly

Bloedbeeld

Eerste druk 1998
Zesde druk 2017

ISBN 978-90-225-5206-3
ISBN 978-94-6023-541-2 (e-book)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Blood Work*
Vertaling: J.J. de Wit
Omslagontwerp:
Omslagbeeld:
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 1998 by Hieronymus, Inc.
© 1998 voor de Nederlandse taal: Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Published by arrangement with Lennart Sane Agency AB

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek is voor Terry Hansen en Myra McCaleb

Haar laatste gedachten waren bij Raymond. Straks zag ze hem weer. Hij zou wakker worden zoals hij altijd deed en haar uitbundig verwelkomen door zijn armen om haar heen te slaan.

Ze glimlachte en achter de toonbank lachte meneer Kang terug; hij dacht dat haar blik voor hem bedoeld was. Hij lachte elke avond naar haar, zonder te weten dat haar lachje eigenlijk voor Raymond bestemd was en dat ze dacht aan wat haar te wachten stond.

Het geluid van het belletje, in beweging gebracht door de deur die achter haar openging, drong nauwelijks verder door dan de periferie van haar gedachten. Ze had de twee dollar in haar hand en wilde ze aan meneer Kang geven. Maar hij nam ze niet aan. Ze merkte dat zijn blik niet meer op haar gericht was, maar op de deur achter haar. Zijn gezicht was verstrakt en zijn mond ging iets open, alsof hij een woord wilde zeggen dat hem niet over de lippen wilde komen.

Ze voelde een hand die van achteren haar rechterschouder vastgreep. Koud staal drukte tegen haar linkerslaap. Een stroom licht drong haar blikveld binnen. Verblindend licht. Op dat ogenblik zag ze een glimp van Raymonds lieve gezicht; toen werd alles donker.

I

McCaleb zag haar voordat ze hem zag. Hij liep over de hoofdsteiger langs de miljonairsboten en zag de vrouw staan op het achterschip van De Zevende Golf. Het was zaterdagochtend half elf en de warme fluistering van het voorjaar had veel mensen naar de jachthaven van San Pedro gelokt. McCaleb kwam net terug van de wandeling die hij elke ochtend maakte: om de hele Cabrillo Marina heen, naar het einde van het stenen havenhoofd en terug. Hij ademde zwaar in dit stadium van zijn wandeling en vertraagde zijn tempo nog verder toen hij dichterbij de boot kwam. Zijn eerste reactie was een gevoel van ergernis: de vrouw was ongevraagd bij hem aan boord gegaan. Maar toen hij dichterbij kwam, zette hij zijn ergernis opzij en vroeg zich af wie ze was en wat ze wilde.

Ze was niet gekleed op een boottochtje. Ze droeg een wijde zomerjurk die tot halverwege haar dijen kwam. De wind uit zee dreigde de rok op te waaien en dus hield ze die tegen met een hand langs haar zij. McCaleb kon haar voeten nog niet zien, maar meende, gezien de strakke lijnen van de spieren in haar zongebruinde benen, dat ze geen bootschoenen droeg. Ze liep op hoge hakken. McCaleb concludeerde dat ze was gekomen om indruk op iemand te maken.

McCaleb was absoluut niet gekleed om indruk te maken. Hij droeg een oude spijkerbroek met gaten van het vele dragen en een t-shirt van het Catalina Gold Cup-toernooi van een paar zomers terug. Zijn kleren zaten vol vlekken, de meeste van vissenbloed, andere van zijn eigen bloed, kunsthars en machineolie. Zijn kleding diende om te vissen en te klussen. Hij had dat weekend aan de boot willen werken en daarop was hij gekleed.

Zijn verschijning bracht hem in verlegenheid toen hij de vrouw beter kon zien. Hij zette zijn koptelefoon af en deed de muziek uit,

midden in Howlin' Wolf die *I Ain't Superstitious* zong.

'Kan ik u helpen?' vroeg hij terwijl hij aan boord van zijn eigen boot ging.

Ze leek te schrikken van zijn stem en wendde zich af van de schuifdeur die toegang gaf tot de salon. McCaleb nam aan dat ze op de ruit had getikt en had verwacht dat hij daar zou verschijnen.

'Ik zoek Terrell McCaleb.'

Ze was een knappe vrouw van even in de dertig, een jaar of tien jonger dan McCaleb. Ze had iets bekends, maar hij kon haar niet plaatsen. Een beetje een *déjà-vue* gevoel. Maar op het moment dat hij meende haar eerder te hebben gezien, was het gevoel alweer weg en hij beseftte dat hij zich vergiste, dat hij deze vrouw niet kende. Hij had een goed geheugen voor gezichten. En dat van haar was mooi genoeg om niet te vergeten.

Ze had zijn naam verkeerd uitgesproken, ze zei Muk-kèl-lub in plaats van Muk-ké-lub, en ze had de officiële vorm van zijn voor-naam gebruikt, wat niemand deed, hoogstens de pers. Dat bracht hem op een idee. Hij wist nu waarom ze naar de boot was gekomen. Alweer een dolende ziel die op de verkeerde plaats zocht.

'McCaleb,' verbeterde hij. 'Terry McCaleb.'

'Sorry. Ik... eh... ik dacht dat u misschien binnen zou zijn. Ik wist niet of ik zomaar op de boot mocht komen om aan te kloppen.'

'En toen deed u dat toch maar.'

Ze negeerde het verwijt en praatte door. Het was alsof alles wat ze deed en zei zorgvuldig was ingestudeerd.

'Ik moet u spreken.'

'Ik wil eigenlijk weer aan de slag.'

Hij wees naar het openstaande luik, waar ze gelukkig niet in was gevallen, en het gereedschap dat hij op een lap bij het achterschip had uitgespreid.

'Ik heb bijna een uur naar deze boot lopen zoeken,' zei ze. 'Het hoeft niet lang te duren. Ik ben Graciela Rivers en ik wilde...'

Hij stak zijn handen op en viel haar in de rede. 'Moet u luisteren, juffrouw Rivers. Ik ben echt niet... u hebt zeker over me gelezen in de krant?'

Ze knikte.

'Voordat u aan uw verhaal begint, moet ik u zeggen dat u niet de

eerste bent die hierheen komt of me heeft opgebeld. En ik kan alleen tegen u zeggen wat ik tegen de anderen heb gezegd. Ik zoek geen werk. Dus als u me in de arm had willen nemen of me om hulp had willen vragen, dan spijt het me, maar ik doe het niet. Dat soort werk zoek ik niet.'

Ze zei niets en hij had met haar te doen, zoals hij ook met de anderen te doen had gehad die eerder bij hem waren gekomen.

'Luister, ik ken wel een paar detectives die ik kan aanbevelen. Mensen die hard werken voor een redelijk tarief.'

Hij pakte de zonnebril die hij was vergeten op te zetten voor zijn wandeling en zette hem op om aan te geven dat het gesprek was beëindigd. Maar het gebaar en zijn woorden drongen niet tot haar door.

'In het artikel stond dat u goed bent. Dat u er een enorme hekel aan hebt als iemand niet wordt gepakt.'

Hij stak zijn handen in zijn zakken en haalde zijn schouders op.

'U moet wel bedenken dat ik het nooit alleen heb gedaan. Ik had collega's, de laboratoria, de hele dienst achter me. Dat is wat anders dan een man die in zijn eentje alles moet aflopen. Heel wat anders. Waarschijnlijk zou ik u niet eens kunnen helpen, al zou ik willen.'

Ze knikte en hij dacht dat ze het had begrepen en dat hij daarmee van haar af zou zijn. Hij dacht aan de klep in een van de motoren die hij dit weekend had willen reviseren.

Maar hij had zich in haar vergist.

'Ik denk dat u me wel kunt helpen,' zei ze. 'En niet alleen mij, maar ook uzelf.'

'Ik heb het geld niet nodig. Ik kan me heel goed redden.'

'Ik heb het niet over geld.'

Hij keek haar even aan voordat hij antwoord gaf.

'Ik weet niet wat u daarmee bedoelt,' zei hij op ongeduldige toon. 'Maar ik kan u niet helpen. Ik heb geen insigne meer en ik ben geen privédetective. Ik ben strafbaar als ik me daarvoor uitgeef of geld aanneem zonder dat ik een vergunning van de staat heb. Als u het verhaal in de krant hebt gelezen, weet u wat me is overkomen. Momenteel mag ik niet eens autorijden.'

Hij wees naar de parkeerplaats voorbij de rij steigers achter het gangboord.

'Ziet u die auto daar staan, ingepakt als een kerstcadeau? Die is

van mij. Die moet daar blijven staan tot de dokter me toestemming geeft om weer te rijden. Hoe kan ik zo aan een zaak beginnen? Ik zou de bus moeten nemen.'

Ze negeerde zijn tegenwerpingen en keek hem alleen maar aan, met een vastberadenheid die hem van zijn stuk bracht. Hij wist niet hoe hij haar van de boot moest krijgen.

'Ik zal die namen voor u opzoeken.'

Hij liep om haar heen, deed de schuifdeur naar de salon open en schoof die weer achter zich dicht. Hij had behoefte aan die scheiding. Hij liep naar de laden onder de kaartentafel en zocht zijn telefoon-gids. Hij had het ding zo lang niet nodig gehad dat hij niet precies meer wist waar het lag. Hij keek door de schuifdeur naar het dek en zag dat ze tegen het gangboord geleund stond te wachten.

Op het glas in de schuifdeur was reflecterend folie geplakt. Ze kon niet zien dat hij naar haar keek. Het gevoel haar te kennen overviel hem opnieuw, en hij probeerde haar gezicht te plaatsen. Hij vond haar heel apart. Donkere amandelvormige ogen die verdrietig leken, in de ban van een geheim. Hij wist zeker dat hij haar zou hebben herkend als hij haar ooit had ontmoet of zelfs maar eerder had geobserveerd. Maar er kwam niets bij hem op. Automatisch keek hij of ze een ring droeg. Nee. Hij had gelijk gehad wat haar schoenen betrof: ze droeg sandalen met kurkhakken van vijf centimeter. Haar teennagels waren gelakt en staken roze af tegen haar zachtbruine huid. Hij vroeg zich af of ze er altijd zo uitzag, of zich zo had gekleed om hem over te halen de opdracht aan te nemen.

Hij vond zijn telefoonboek in de tweede la en zocht snel de namen Jack Lavelle en Tom Kimball op. Hij noteerde hun namen en nummers op een oude reclamefolder en duwde de schuifdeur opzij. Ze opende haar tas toen hij terugkwam. Hij hield haar de folder voor.

'Ik heb hier twee namen. Lavelle is een oud-politieman uit Los Angeles en Kimball heeft bij de FBI gezeten. U kunt er een uitkiezen en opbellen. Als u mijn naam noemt, kunt u erop rekenen dat u goed wordt geholpen.'

Ze pakte de folder niet aan. In plaats daarvan haalde ze een foto uit haar tas en gaf die aan hem. McCaleb nam hem zonder nadenken aan. Hij beseftte direct dat hij daar verkeerd aan had gedaan. Hij hield een foto in zijn hand van een lachende vrouw die keek naar een

jongetje dat de kaarsjes op een verjaardagstaart uitblies. McCaleb telde zeven kaarsjes. Eerst dacht hij dat het een foto van Rivers was die een paar jaar terug was genomen, maar toen beseftte hij dat zij het niet kon zijn. De vrouw op de foto had een rond gezicht en volle lippen. Ze was minder mooi dan Graciela Rivers. Hoewel ze allebei diepbruine ogen hadden, was de blik in die van de vrouw op de foto minder intens dan die van de vrouw die hem nu aankeek.

‘Uw zus?’

‘Ja. Met haar zoon.’

‘Wie?’

‘Wat?’

‘Wie van de twee is dood?’

De vraag was zijn tweede fout en getuigde van belangstelling. Zodra hij de vraag had gesteld, wist hij dat hij zich had moeten beperken tot het opdringen van de namen van de beide detectives.

‘Mijn zus. Gloria Torres. We noemden haar Glory. De jongen is haar zoon Raymond.’

Hij knikte en wilde de foto teruggeven, maar ze pakte hem niet aan. Hij wist dat ze wilde dat hij zou vragen wat er was gebeurd, maar nu liet hij zich echt niet verder uit zijn tent lokken.

‘Dit wordt niets,’ zei hij ten slotte. ‘Ik weet wat u wilt. Ik leen me er niet voor.’

‘Bedoelt u dat het u niets doet?’

Hij aarzelde en voelde verontwaardiging opkomen.

‘Natuurlijk wel. Als u de krant hebt gelezen, weet u wat me is overkomen. Mijn probleem was juist dat het me te veel deed.’

Hij slikte en probeerde zijn negatieve gevoelens te verdringen. Hij wist dat ze ten prooi was aan een gruwelijke machteloosheid. McCaleb had honderden mensen zoals zij leren kennen, van wie een dierbare zonder meer was weggerukt. Niemand aangehouden, niemand veroordeeld, geen punt achter de zaak. Sommigen waren in zombies veranderd; hun leven was onherroepelijk veranderd. Dolende zielen. Zo iemand was Graciela Rivers geworden. Dat moest wel, anders had ze hem niet kunnen opsporen. Hij wist dat ze, wat ze ook tegen hem zei of hoe boos hij ook werd, het niet verdiende ook zijn frustraties over zich heen te krijgen.

‘Luister,’ zei hij, ‘ik kan het niet. Het spijt me.’

Hij legde zijn hand op haar arm om haar terug te leiden naar de steiger. Haar huid was warm. Hij voelde de sterke spieren onder de zachte huid. Hij deed weer een poging de foto terug te geven, maar ze wilde hem nog altijd niet aanpakken.

‘Wilt u er alstublieft nog een keer naar kijken? Nog één keer, dan laat ik u daarna met rust. Voelt u er nog iets anders bij?’

Hij schudde zijn hoofd en maakte een moedeloos gebaar.

‘Ik heb alleen bij de FBI gewerkt, ik ben geen helderziende.’

Maar hij liet zich toch overhalen om de foto nog eens te bekijken. De vrouw en de jongen zagen er gelukkig uit. Het was feest. Zeven kaarsjes. McCaleb herinnerde zich dat zijn ouders nog bij elkaar waren toen hij zeven werd. Veel langer had het niet geduurd. Zijn blik werd meer naar de jongen getrokken dan naar de vrouw. Hij vroeg zich af hoe de jongen zich nu redde, zonder zijn moeder.

‘Het spijt me, mevrouw Rivers, echt waar. Maar ik kan niets voor u doen. Wilt u de foto terug of niet?’

‘Ik heb er nog een. U weet wel: twee voor de prijs van één. Ik dacht dat u deze misschien zou willen houden.’

Voor het eerst voelde hij de onderstroom in de emotionele branding. Er speelde nog iets anders mee, maar hij wist niet wat. Hij keek Graciela Rivers scherp aan en had het gevoel dat als hij nog een stap deed, als hij de voor de hand liggende vraag zou stellen, hij zou worden meegesleurd.

Hij kon er niets aan doen.

‘Waarom zou ik hem willen houden, als ik u niet kan helpen?’

Ze glimlachte melancholiek.

‘Omdat zij de vrouw is aan wie u uw leven te danken hebt. Ik dacht dat u misschien af en toe zou willen zien hoe ze eruitzag, wie ze was.’

Hij staarde haar langdurig aan, zonder Graciela Rivers echt te zien. Hij keek naar binnen, toetste wat ze had gezegd aan zijn geheugen en zijn kennis, en kwam er niet uit.

‘Waar hebt u het over?’

Meer kon hij niet uitbrengen. Hij had het gevoel dat de controle over het gesprek en al het andere hem ontglipte en over het dek naar haar toe gleed. De onderstroom had hem te pakken. Hij werd meegesleurd, de diepte in.

Ze stak haar hand uit, maar niet naar de foto die hij haar voor-

hield. Ze legde haar hand op zijn borst en voelde onder de stof naar de dikke ribbel van het litteken. Hij liet het toe. Hij stond als aan de grond genageld en liet haar begaan.

‘Uw hart,’ zei ze. ‘Dat was van mijn zus. U hebt uw leven aan haar te danken.’

Uit zijn ooghoek kon hij net de monitor zien. Het scherm was korrelig zilvergrijs en zwart; het hart leek op een golvend wezen, de klinknagels en nieten waarmee bloedvaten waren afgesloten waren als zwarte hagel in zijn borst zichtbaar.

‘We zijn er bijna,’ zei een stem.

Het geluid kwam van achter zijn rechteroor. Bonnie Fox. Altijd beheerst en geruststellend professioneel. Algauw zag hij in het röntgenveld van de monitor het kronkelende slangetje van de cardioscoop verschijnen, dat het pad van de slagader volgde en het hart binnenging. Hij deed zijn ogen dicht. Hij vreesde het rukje waarvan ze zeiden dat je het niet voelde. Hij voelde het altijd.

‘Als het goed is, voel je hier niets van,’ zei ze.

‘Nou...’

‘Niet praten.’

Daar was het. Als het lichtste trekken aan een vislijn, een witvisje dat je aas roofde. Hij deed zijn ogen open en zag het slangetje van de cardioscoop, zo dun als een vislijn, nog diep in het hart.

‘Mooi, we hebben hem,’ zei ze. ‘Nu halen we hem eruit. Goed gedaan, Terry.’

Hij voelde dat ze hem een schouderklopje gaf, maar hij kon zijn hoofd niet naar haar omdraaien. De cardioscoop werd teruggetrokken en ze plakte een gaasje over de incisie in zijn hals. De beugel die zijn hoofd in zo’n ongemakkelijke houding had gefixeerd werd losgemaakt en langzaam strekte hij zijn hals, waarbij hij met zijn hand de stijve spieren masseerde. Het glimlachende gezicht van dr. Bonnie Fox verscheen boven het zijne.

‘Hoe voel je je?’

‘Ik mag niet klagen. Nu het voorbij is.’

‘Ik kom straks weer terug. Ik wil het bloedbeeld bekijken en het weefsel naar het lab brengen.’

‘Ik wil je graag nog even spreken.’

‘Doen we. Tot zo.’

Even later reden twee verpleegkundigen McCalebs bed de lift in. Hij vond het vreselijk om als zieke te worden behandeld. Hij had ook zelf kunnen lopen, maar dat was tegen de voorschriften. Na een hartbiopsie moet de patiënt horizontaal blijven. Alle ziekenhuizen hebben voorschriften, Cedars-Sinai misschien nog meer dan de meeste.

Hij werd naar cardiologie gebracht op de vijfde verdieping. Terwijl hij naar de oostelijke vleugel werd gereden, passeerde hij de kamers van de gelukkigen en de wachtenden: patiënten die een nieuw hart hadden gekregen en zij die daar nog op moesten wachten. Ze kwamen langs een kamer waarvan de deur openstond; McCaleb keek naar binnen en zag op het bed een jongen die met slangen aan een hartlongmachine was verbonden. Een man in pak zat op de stoel bij het bed naar de jongen te staren zonder hem te zien. McCaleb wendde zijn blik af. Hij had genoeg gezien. Die jongen had niet veel tijd meer. De machine kon hem niet onbepaald in leven houden. De man in het pak – de vader, nam McCaleb aan – zou straks met dezelfde blik naar een lijkstare.

Ze waren nu bij zijn kamer aangekomen. Hij werd van de brancard op het bed getild en alleen gelaten. Hij stelde zich in op wachten. Hij wist uit ervaring dat het wel zes uur kon duren voor Fox kwam opdagen; dat hing ervan af hoe snel het bloedonderzoek in het laboratorium kon worden afgerond en hoe snel ze langskwam om de uitslag op te halen.

Hij was niet onvoorbereid gekomen. De oude leren tas waarin hij vroeger zijn laptop en talloze dossiers vervoerde, zat nu vol met oude tijdschriften die hij bewaarde voor de biopsiedagen.

Tweeënhalf uur later kwam Bonnie Fox binnen. McCaleb legde de *Boat Restauration* weg waarin hij had liggen lezen.

‘Allemachtig, wat vlot.’

‘Weinig te doen in het lab. Hoe voel je je?’

‘Mijn hals voelt alsof iemand er een paar uur op heeft gestaan. Ben je al in het lab geweest?’

‘Ja.’

‘En wat heeft het opgeleverd?’

‘Het ziet er goed uit allemaal. Geen afstoting, alle percentages zijn goed. Ik ben heel tevreden. Over een week kunnen we misschien al minder prednison gaan geven.’

Onder het praten spreidde ze het laboratoriumverslag uit op het bed om nogmaals naar de gunstige uitslag te kijken. Ze doelde op de zorgvuldig afgewogen pillenmix die McCaleb elke ochtend en avond innam. ’s Morgens nam hij er nu achttien en ’s avonds zestien. Het medicijnkastje aan boord was te klein om alle verpakkingen te bergen. Hij had een van de kastjes in de voorpiek moeten leegruimen.

‘Mooi,’ zei hij. ‘Ik heb er knap genoeg van om me drie keer per dag te moeten scheren.’

Fox sloeg het rapport dicht en pakte haar klembord van het nachtkastje. Haar ogen gleden snel over de lijst met vragen die hij bij elk onderzoek moest beantwoorden.

‘Geen koorts gehad?’

‘Nee hoor.’

‘En geen diarree?’

‘Nee.’

Koorts en diarree waren voorboden van orgaanafstoting, dat wist hij omdat ze er elke keer naar vroeg. Hij nam minimaal twee keer per dag zijn temperatuur op en noteerde daarbij zijn bloeddruk en polsslag.

‘Het ziet er allemaal goed uit. Wil je even naar voren buigen?’

Ze legde het klembord weg. Met een stethoscoop die ze met haar adem opwarmde luisterde ze op drie verschillende plaatsen op zijn rug naar zijn hart. Daarna ging hij liggen en luisterde ze op zijn borst. Vervolgens nam ze zelf zijn polsslag op door twee vingers in zijn hals te leggen en op haar horloge te kijken. Daarbij zat ze heel dicht bij hem. Haar parfum rook naar oranjebloesem, een geur die McCaleb altijd had geassocieerd met oudere vrouwen. En daar hoorde Bonnie Fox niet bij. Hij keek naar haar op, terwijl zij naar haar horloge keek.

‘Vraag je je ooit af of we dit wel mogen doen?’ vroeg hij.

‘Even stil zijn.’

Ten slotte verplaatste ze haar vingers naar zijn pols om zijn polsslag op te nemen. Daarna trok ze de bloeddrukmanchet naar zich

toe, wikkelde die om zijn arm en mat zijn bloeddruk, zonder een woord te zeggen.

‘Mooi,’ zei ze toen ze klaar was.

‘Mooi,’ zei hij.

‘Of we wat mogen doen?’

Het was echt iets voor haar om een onderbroken of vergeten gesprek plotseling voort te zetten. Ze vergat zelden wat McCaleb tegen haar zei. Bonnie Fox was een kleine vrouw, ongeveer even oud als McCaleb, met kort haar dat nu al grijs was. Haar witte jas viel bijna tot op haar enkels omdat hij gemaakt was voor langere mensen. Op de borstzak was een schema van het hartlongsysteem geborduurd, haar specialisme als chirurg. Ze stelde zich volstrekt zakelijk op bij hun contacten. Ze straalde zelfvertrouwen en betrokkenheid uit, een combinatie die McCaleb niet vaak bij een arts was tegengekomen – en in de afgelopen paar jaar had hij er heel wat leren kennen. Hij mocht haar graag en stelde vertrouwen in haar. In zijn geheimste gedachten was er een aarzeling toen hij besepte dat hij zijn leven in de handen van een vrouw zou leggen. Maar zijn scepsis was snel verdwenen en hij had er alleen een schuldgevoel aan overgehouden. Toen het zover was met de transplantatie, was haar lachende gezicht het laatste wat hij had gezien toen hij onder narcose ging. Op dat ogenblik had hij geen aarzelingen meer gekend. En haar blijde gezicht had hem verwelkomd toen hij met een nieuw hart aan een nieuw leven was begonnen.

McCaleb beschouwde het feit dat zijn herstel in de acht weken na de transplantatie probleemloos was verlopen als het bewijs dat zijn vertrouwen in haar gerechtvaardigd was. In de drie jaar sinds hij voor het eerst haar spreekkamer had betreden was er tussen hen een band gegroeid die veel verder ging dan het normale contact tussen arts en patiënt. Ze waren goede vrienden geworden, meende McCaleb. Ze hadden vijf of zes keer samen gegeten en driftig gedebatteerd over allerlei onderwerpen, van genetisch klonen tot het proces tegen O.J. Simpson; McCaleb had honderd dollar van haar gewonnen bij de eerste uitspraak, omdat hem al gauw duidelijk was geworden dat ze door haar onwankelbare geloof in het rechtssysteem blind was voor de raciale realiteit in de zaak. Over de tweede uitspraak had ze geen weddenschap met hem willen sluiten.

Bij elk willekeurig onderwerp nam McCaleb graag het tegenovergestelde standpunt in omdat hij het leuk vond om met haar te discussiëren. Fox vervolgde haar vraag nu met een blik die aangaf dat ze wel weer in de stemming was voor een robbertje.

‘Of we dit wel mogen doen,’ zei hij met een gebaar dat het hele ziekenhuis moest omvatten. ‘Organen wegnemen en nieuwe terugzetten. Soms voel ik me als een modern monster van Frankenstein met onderdelen van andere mensen in mijn lichaam.’

‘Een ander mens, één ander lichaamsdeel. Laten we niet overdrijven.’

‘Maar het is toch het belangrijkste lichaamsdeel? Toen ik nog bij de FBI werkte, moesten we elk jaar een bekwaamheidsproef afleggen op de schietbaan. Schieten op silhouetten. En de beste manier om een goed resultaat te bereiken was door op het hart te mikken. De cirkel rond het hart op die doelen levert meer op dan het hoofd. Ring tien, heet dat ding. Hoogste score.’

‘Hoor eens, als dit weer het spelen-we-zo-niet-voor-God-debat is: dat stadium hadden we allang achter ons gelaten, dacht ik.’

Ze schudde haar hoofd, glimlachte en wierp hem een schattende blik toe. Haar gezicht verstrakte.

‘Wat is er nu echt aan de hand?’

‘Ik weet het niet. Ik denk dat ik me schuldig voel.’

‘Waarom? Omdat je nog leeft?’

‘Ik weet het niet.’

‘Doe niet zo gek. Dat hebben we ook doorgenomen. Ik heb geen geduld met schuldgevoelens van overlevenden. Wat zijn de keuzes in dit geval? Het is heel simpel. Aan de ene kant leven, aan de andere kant dood. Moeilijke beslissing, hoor. Waarom zou je je schuldig voelen?’

Hij hief zijn handen en gaf het op. Ze formuleerde als altijd glashelder en consequent.

‘Wat krijgen we nou?’ zei ze, want zo gemakkelijk kwam hij er niet van af. ‘Je hangt hier bijna twee jaar rond in afwachting van een hart, je moet wachten tot het bijna te laat is, en nu vraag je je af of we jou dat hart wel hadden mogen geven. Wat zit je nu echt dwars, Terry? Ik heb geen tijd voor geklets.’

‘Ik denk dat ik wil weten waarom je me niet hebt verteld dat de

vrouw van wie ik het hart heb gekregen is vermoord.’

Ze reageerde onthutst. De schok van de onthulling was van haar gezicht te lezen.

‘Vermoord? Waar heb je het over?’

‘Ze is vermoord.’

‘Hoe dan?’

‘Dat weet ik niet precies. Ze is betrokken geraakt bij een overval op een supermarkt in de Valley. Door het hoofd geschoten. Zij is gestorven en ik heb haar hart gekregen.’

‘Je wordt geacht niets te weten over je donor. Hoe kom je daar dan bij?’

‘Haar zus was zaterdag bij me. Zij heeft me alles verteld... en dat verandert de hele zaak, toch?’

Fox steunde met haar knie op het bed en boog zich over hem heen. Haar gezicht stond streng.

‘Ten eerste had ik geen idee waar je hart vandaan is gekomen. Dat weten we nooit. Het is via de BOPRA binnengekomen. We hebben alleen te horen gekregen dat ze een orgaan hadden dat na de bloedtypering geschikt bleek te zijn voor een beschikbare ontvanger die het hoogst op de lijst stond. Dat was jij. Je weet hoe de BOPRA te werk gaat. Je hebt de voorlichtingsfilm gezien. We krijgen beperkte informatie, omdat dat voor de betrokkenen beter is. Ik heb je precies verteld wat we wisten. Een vrouw van zesentwintig, dacht ik. Kerngezond, exact dezelfde bloedgroep, de ideale donor. En daarmee uit.’

‘Dan bied ik je mijn excuses aan. Ik dacht dat jij het misschien wist en het voor me had verzwegen.’

‘Niet dus. Meer wisten we echt niet. Dus als wij niet wisten van wie het hart was en waar het vandaan kwam, hoe kan haar zus dan weten naar wie het is gegaan? Hoe heeft ze je gevonden? Het kan een poging zijn om je te misleiden.’

‘Nee. Ze is het. Ik weet het zeker.’

‘Hoezo?’

‘Dat stuk in de krant vorige week, “Hoe ging het verder met...” in de *Los Angeles Times*. Daarin stond dat ik het hart op negen februari heb gekregen en dat ik lang had moeten wachten omdat ik een zeldzame bloedgroep heb. Die zus heeft dat gelezen en gecombineerd met wat ze wist. Ze wist natuurlijk op welke dag haar zus was gestor-

ven, ze wist dat ze haar hart had afgestaan en dat ze een zeldzame bloedgroep had. Ze is ok-verpleegkundige in het Holy Cross en kwam tot de conclusie dat ik het moest zijn.'

'Dat betekent niet dat je het hart van haar zus...'

'Ze had ook een brief die ik heb geschreven.'

'Wat voor brief?'

'De brief die iedereen na afloop schrijft. Het anonieme bedankje aan de nabestaanden van de donor. Dat door het ziekenhuis wordt verzonden. Ze had het mijne. Ik wist nog wat erin stond.'

'Dit hoort niet te gebeuren, Terry. Wat wil ze? Geld?'

'Nee, geen geld. Begrijp je het dan niet? Ze wil dat ik uitzoek wie het heeft gedaan. Wie haar zus heeft doodgeschoten. De politie heeft de dader niet kunnen vinden. Ze weet dat de politie de zaak laat rusten. Dan ziet ze dat stuk over mij in de krant staan, over mijn vroegere werk voor de FBI. Ze weet dat ik het hart van haar zus heb gekregen en denkt dat ik misschien kan bereiken wat de politie niet is gelukt. Dat ik de zaak kan oplossen. Ze heeft zaterdag een uur in de jachthaven naar mijn boot lopen zoeken. Ze wist alleen de naam van de boot uit de krant. Ze zocht me.'

'Dat is krankzinnig. Zeg maar hoe die vrouw heet, dan kan ik...'

'Nee. Ik wil niet dat je haar benadert. Stel je haar situatie eens voor. Uit liefde voor je zus zou jij toch ook doen wat zij heeft gedaan?'

Fox tilde haar heen van het bed en keek hem met grote ogen aan.

'Je denkt er toch niet serieus over om erop in te gaan?'

Het klonk als een gebod, een doktersvoorschrift. Hij zei niets en dat was op zichzelf al een antwoord. Hij zag de verontwaardiging weer op het gezicht van Fox verschijnen.

'Luister. Je bent er nog lang niet aan toe om zoiets aan te pakken. Het is pas twee maanden geleden dat je een transplantatie hebt ondergaan; wilde je echt alweer voor detective gaan spelen?'

'Ik denk er toch alleen maar over na? Ik heb tegen haar gezegd dat ik het zou overwegen. Ik besef heus wel dat ik niet meer bij de FBI werk. Het zou iets heel anders zijn.'

Fox deed streng haar armen over elkaar.

'Zelfs dat gaat al te ver. Ik verbied het je als arts. Ik meen het.'

Haar stem kreeg een andere klank en zachtmoediger voegde ze

eraan toe: ‘Je moet meer ontzag opbrengen voor het geschenk dat je hebt ontvangen, Terry. Je tweede kans.’

‘Maar dat ontzag heb ik ook voor haar. Als ik haar hart niet had gekregen, was ik nu dood. Ik sta bij haar in het krijt. Dat is toch ook...’

‘Tegenover haar of haar familie had je alleen de plicht dat briefje te sturen, en daarmee uit. Aan haar dood verandert niets door het feit dat jij haar hart hebt gekregen. Dat zie je verkeerd.’

Hij knikte om aan te geven dat hij begreep wat ze bedoelde, maar voor hem was het niet genoeg. Hij wist dat je iets verstandelijk heel goed kon begrijpen, terwijl je er toch een knagend gevoel aan overhield. Ze kon zijn gedachten raden.

‘Maar...?’

‘Ik weet het niet. Ik dacht alleen dat als ik ooit te weten kwam wat er was gebeurd, dat ik dan te horen zou krijgen dat het een ongeluk was. Daar had ik me op ingesteld. Dat krijg je bij de oriëntatie te horen en dat heb jij me in het begin ook verteld. Dat het negenennegentig van de honderd keer gaat om een ongeluk met dodelijk hoofdletsel. Een verkeersongeluk, iemand die van de trap valt of van zijn motor. Maar dit is iets anders. Dit verandert alles.’

‘Dat zei je al. Hoezo verandert het alles? Het hart is gewoon een orgaan, een biologische pomp. Het blijft hetzelfde, ongeacht de manier waarop de oorspronkelijke eigenaar om het leven komt.’

‘Met een ongeluk zou ik kunnen leven. Al die tijd dat ik moest wachten in het besef dat er iemand dood moest gaan voor mijn voortbestaan, heb ik me erop ingesteld om een ongeluk te accepteren. Een ongeluk, dat is het lot of zo. Maar een moord... dat is kwaadwilligheid. Geen toeval. Het betekent dat ik nu profiteer van een misdaad, dokter, en dat maakt alles anders.’

Fox bleef een poosje stil. Ze schoof haar handen in de zakken van haar witte jas. McCaleb meende dat ze zijn standpunt nu pas begreep.

‘Dat is heel lang de inhoud van mijn leven geweest,’ voegde hij er zachtjes aan toe. ‘Ik spoorde het kwaad op. Dat was mijn werk. En ik was er goed in, maar op de lange duur ging het aan me vreten. Het ondermijnde me. Ik denk... nee, ik weet wel zeker dat me dat mijn hart heeft gekost. Maar nu is het alsof dat allemaal niets voorstelde omdat ik er nog ben, met een nieuw hart, een nieuw leven, die tweede

kans waar je het over hebt, en de enige reden dat ik daarvan kan profiteren is dat iemand een pervers misdrijf heeft gepleegd.'

Hij zuchtte diep voordat hij verder ging.

'Ze ging die winkel binnen om een reep voor haar kind te kopen en dat kostte haar... Het is gewoon iets heel anders. Ik kan het niet uitleggen.'

'Het klinkt niet erg helder, nee.'

'Ik kan het moeilijk onder woorden brengen. Ik weet gewoon wat ik voel. Voor mij is het duidelijk.'

Fox keek hem gelaten aan.

'Luister, ik weet wat je wilt doen. Je wilt die vrouw helpen. Maar daar ben je nog niet aan toe. Lichamelijk zeker niet. En emotioneel ben je, als ik je zo hoor, nog niet eens toe aan een onderzoek naar een verkeersongeluk. Je weet toch nog wel wat ik heb gezegd over het evenwicht tussen lichamelijke en geestelijke gezondheid? Allebei noodzakelijk voor de balans. En ik ben bang dat wat je je nu in je hoofd hebt gehaald je lichamelijk herstel nadelig zal beïnvloeden.'

'Dat begrijp ik.'

'Nee, volgens mij niet. Je speelt met je leven. Als het misgaat, als je een infectie oploopt of afstotingsverschijnselen krijgt, kunnen we je niet helpen, Terry. We hebben tweeëntwintig maanden gewacht op het hart dat je nu hebt. Denk je dat er gauw weer een bruikbaar hart ter beschikking zal komen als je het nu verpest? Reken daar maar niet op. Ik heb een patiënt een paar kamers verderop aan de machine liggen. Die wacht op een hart dat niet zal komen. Dat zou jij kunnen zijn, Terry. Dit is je enige kans! Verpest die niet!'

Ze boog zich over het bed en legde haar hand op zijn borst. Het herinnerde hem aan wat Graciela Rivers had gedaan. Hij voelde de warmte van haar hand.

'Zeg nee tegen die vrouw. Laat je eigen leven het zwaarst wegen en zeg nee.'